

CONTROVERSE

Dacă centenarul nașterii lui Emil Cioran, cel mai cunoscut filosof de origine română în străinătate, a fost învăluită în România de o liniște aproape netulburată de vreun eveniment evocator al memoriei gânditorului care i-a adus țării natale un semnificativ capital simbolic, nu același lucru s-a întâmplat după ce omul de afaceri George Brăiloiu a cumpărat la licitația din 7 aprilie de la Paris manuscrisele și obiectele care au aparținut lui Cioran, pentru suma de 504.000 de euro, cu taxe cu tot. Brăiloiu povestește: “Doar cu o zi înainte am ascultat știrile la radio. Era un filolog francez care spunea că statul român nu e interesat să achiziționeze aceste manuscrise. și atunci, m-am revoltat. Era riscul ca acest fond să se împartă în mai multe fracții. Manuscrisele au fost foarte scumpe. La fel și anumite documente. Dar am avut o strategie legată de participarea la licitație și, în final, am obținut tot (...) Licitația a durat cinci ore. Am licitat din țară, dar am avut un broker francez. M-am înscris în ultimul moment. A fost complicat din punct de vedere tehnic, dar s-au implicat și băncile cu care lucrez (...) Mi se pare normal ca astfel de manuscrise și obiecte care fac parte din patrimoniul național să le fi donat Academiei Române. Gestul meu luați-l doar ca pe un gest-

50

simbol, într-o perioadă în care avem nevoie de simboluri”. Ca semn de prețuire, George Brăiloiu a fost distins cu Meritul Academic. Criticul Eugen Simion, care l-a cunoscut bine pe Cioran, apreciază că “gestul domnului Brăiloiu este unul excepțional, într-o lume românească unde veștile proaste vin grămadă peste noi; a fost o veste extraordinară care ne-a plăcut și a plăcut tuturor celor interesați. Faptul că un om de afaceri și-a cheltuit o bună parte din veniturile lui ca să aducă manuscrisele lui Cioran în țară, este un exemplu formidabil”. Manuscrisele care au ajuns în România sunt total diferite de cele 37 de caiete-manuscris ale filosofului, respectiv cele atribuite definitiv de justiția franceză, comerciantei de vechituri Simone Baulez. În 2005, ea a încercat să vândă aceste documente prin intermediul casei de licitații Drouot, dar cei de la librăriile Doucet aflând de existența manuscriselor s-au adresat justiției, cerând returnarea documentelor. Luna trecută, instanța i-a dat câștig de cauză definitiv lui Baulez. Valoarea manuscriselor depășește în prezent un milion de euro, potrivit specialiștilor. Să vedem care om de afaceri autohton va urma exemplul demn de laudă al lui George Brăiloiu și se va lupta pentru a intra în posesia acestui valoros tezaur. Emil Cioran se înscrie într-o galaxie proprie secolului trecut, galaxie al cărei soare stins e Beckett, soare împietrit, astru mort a cărui forță gravitațională a fost decisivă. Filozoful din Rășinari a recunoscut în el un alter ego, iar Beckett i-a scris într-o zi că «se simte bine în ruinele sale». În ce constă atunci originalitatea lui Cioran? În disperarea “eroică” a unui învins, care regretă constant “căderea”, “eșecul”; el e un Icar, dar un Icar ce se mărturisește! Cioran e un revoltat decepționat, e “omul care a vrut” și “nu a putut”. Această sfâșiere îl reprezintă. E unică pentru modernitate”. Numai că în stil propriu românesc, imediat după sosirea manuscriselor cioraniene la Academie, a început și scandalul, Parchetul Înaltei Curții de Casație și Justiție fiind sesizat

de realizatorul tv Sorin Ilieșiu-coautor al documentarului “Apocalipsa după Cioran”- în privința înstrăinării arhivei Emil Cioran de patrimoniul cultural al României. În plângerea sa, Ilieșiu susține că “dorința scriitorului a fost ca arhiva lui personală din anii petrecuți acasă să fie donată Bibliotecii Astra din Sibiu. Acest lucru l-am auzit, atât eu cât și dl Gabriel Liiceanu, direct de la fratele lui Emil, Aurel Cioran, care urma să facă această donație”. Realizatorul tv susține că Eleonora Cioran a vândut ceea ce nu era al său. Întrebată dacă poate proba că manuscrisele lui Emil Cioran au fost proprietatea sa, aceasta a declarat că are un testament în acest sens de la soțul ei. Aproape simultan, cumnata scriitorului, Eleonora, a reclamat că documentele și manuscrisele lui Emil, pe care le moștenise de la soțul ei, i-au fost sustrate de editoarea franceză Laurence Tacou, împreună cu o complice, o anume Gina Puică. Amândouă, spune doamna Cioran, au avut acces anul trecut în locuința sa. Mai clar, Eleonora Cioran și fiul ei, Șerban Stavrescu, o acuză de furt și escrocherie pe Laurence Tacou. Povestea este însă mai veche. În cursul anului 2009, Eleonora Cioran i-a spus lui Tacou că dorește să găsească un cumpărător pentru documente de familie pe care le deținea - diverse

